

Nr 180

Av herr **Hedlund m. fl.**, *angående kapitalförsörjningen inom lastbilstrafikbranschen.*

(Lika lydande motion nr 135 i Första kammaren)

Den liberalisering av trafikpolitiken som riksdagen beslutat och som med anledning därav nu successivt genomföres har självfallet haft den allra största betydelse för utvecklingen inom lastbilstrafikbranschen.

Den dominerande delen av det stora antalet företag inom branschen utgöres av små enheter med ett eller några få fordon. I en undersökning, som publicerades 1960, visade det sig t. ex. att av de då verksamma 13 000 företagen ca 9 000 omfattade endast ett fordon. Den liberalare trafikpolitiken har skärpt konkurrensen inom näringen. Detta ställer allt större krav på företagets organisation och ekonomi. Organisatoriskt torde det inte vara någon överdrift att tala om branschen som rätt väl förberedd för detta betydelsefulla steg. Större delen av de små företagen torde nämligen vara anslutna till lastbilscentralerna. Den administrativa sidan av verksamheten och förmedlingen av transportuppdragen liksom förnödenhetsupphandlingen m. m. sköts nu i ständigt stegrad omfattning av dessa lastbilscentraler, vilket givetvis bidragit till att hävda de små företagens konkurrenskraft. De organisatoriska anspråk som liberaliseringen av trafikpolitiken medfört torde man i stort sett vara väl rustad att klara. Tyvärr har näringen inte samma möjligheter att självständigt klara de växande anspråk på kapitalförsörjning som nu möter.

Dessa omständigheter har tidigare påtalats dels från representanter för näringen och dels i motioner till riksdagen, bl. a. i motionerna I: 663 och II: 555 till 1965 års riksdag. I dessa senare motioner framhölls t. ex. att någon principiell gräns mellan å ena sidan varuproducerande företag och å andra sidan företag, som utför tjänster t. ex. åt varuproducerande företag, icke borde finnas i fråga om statliga åtgärder i form av kreditstöd. Betecknande nog beslöt 1960 års riksdag att frångå den tidigare tillämpade principen och medge kreditstöd även till företag i anläggningsbranschen, vilken som bekant har många gemensamma beröringspunkter med lastbilstrafikbranschen.

Inom Svenska lasttrafikbilägareförbundet pågår för närvarande en landsomfattande utredning beträffande strukturförändringen i bran-

schen. Utan att föregripa resultatet av denna interna utredning torde det dock kunna konstateras att den snabba strukturomvandlingen som nu äger rum inom branschen medfört väsentligt ökade kreditbehov.

Det är sannolikt att branschens sammanlagda kapitalbehov, som tidigare uppskattats till minst 200 milj. kr./år, nu till följd av trafikpolitikens liberalisering och den allmänna utvecklingen i branschen väsentligt överstiger detta belopp. På grund av det stora antalet små företag, där den egna företagaren också svarar för en väsentlig del av arbetsinsatsen i företaget, kan självfinansieringsförmågan inom branschen vara relativt ringa. Detta har också tagit sig uttryck i att en del mindre ändamålsenliga kreditformer kommit att utnyttjas, vilket sannolikt icke befrämjat en rationell utveckling.

Eftersom det mot bakgrund av den nya trafikpolitik samhället bedriver icke kan anses rimligt att för näringsens utveckling centrala problem förblir obeaktade synes nu tiden vara inne för en utredning beträffande branschens kreditförsörjning. När samhället genom en ändrad trafikpolitik i grunden förändrat förutsättningarna, bör det ankomma på samhället att också beakta konsekvenserna för den enskilde företagaren av den ändrade trafikpolitiken.

Med stöd av det ovan anförda får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte an- hålla om skyndsamt utredning i syfte att med beaktande av den förändrade situationen inom lastbilstrafikbranschen skapa bättre möjligheter till krediter och ordnad kapitalförsörjning för de enskilda företagen inom branschen i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 24 januari 1966

Gunnar Hedlund

Lars Eliasson
i Sundborn

Nils G. Hansson
i Skegrie

S. G. W. Wahlund

Sven Vigelsbo

John Eriksson
i Bäckmora

Bengt Sjönell

Harald Larsson
i Hedenäset